

ภาพลักษณ์สถาบันลัทธิศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ปนัดดา โตคำนุช

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

E-mail: Panadda_noi@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ในภาพลักษณ์สถาบันลัทธิศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อภาพลักษณ์สถาบันลัทธิศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันลัทธิศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า

1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่รับรู้ภาพลักษณ์สถาบันลัทธิศึกษาในทุก ๆ ด้าน (การประชาสัมพันธ์ การบริหาร การจัดแสดงนิทรรศการ และด้านอาคารสถานที่) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ความคาดหวังต่อภาพลักษณ์ของสถาบันลัทธิศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยภาพรวมในทุก ๆ ด้าน (การประชาสัมพันธ์ การบริหาร การจัดแสดงนิทรรศการ และด้านอาคารสถานที่) อยู่ในระดับมาก

3) รูปแบบบริหารจัดการสถาบันลัทธิศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ควรเป็นการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย โดยจัดนิทรรศการด้วยการคิดหัวเรื่อง (Theme) เรียงร้อยเรื่องราวเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อสร้างความต่อเนื่อง และอรรถรสในการชมนิทรรศการ ด้วยสื่อที่หลากหลาย รวมถึงการจัดภูมิทัศน์ มุมถ่ายภาพ อันจะนำไปสู่การประชาสัมพันธ์สถาบันลัทธิศึกษา

นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสถาบันลัทธิศึกษา ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ ถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การรักษาไว้ซึ่งมรดกวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การรับรู้, ภาพลักษณ์, สถาบันลัทธิศึกษา

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

Attitudes of Chiang Mai Rajabhat University Students toward Images of Lanna Studies Institute

Panadda Tocomnust
The Arts and Culture Chiang Mai University
E-mail: Panadda_noi@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) To study the perception for the image of the Lanna Studies Institute of Chiang Mai Rajabhat University students; 2) To study expectation for the image of the Lanna Studies Institute of Chiang Mai Rajabhat University students; and 3) To present the management model of Lanna Studies Institute as a cultural learning center at Chiang Mai Rajabhat University.

The study indicated that:

1 . Chiang Mai Rajabhat University's students recognize all parts of the image of the Lanna Academy (public relations, administration, exhibitions and architecture appearance of the building), and the overall findings indicate that the evaluation result in high level.

2. The expectations of the Chiang Mai Rajabhat University students in all part of the image of Lanna Studies Institute of Chiang Mai Rajabhat University (public relations, administration, exhibition showing and architecture appearance of the building) indicate that the evaluations resulted in a high level of positive attitudes.

3. The management model of Lanna Studies Institute as a cultural learning center of Chiang Mai Rajabhat University. It should be a management of all university's participatory sectors. The exhibition is designed to create a theme with the continued story for attractively visiting, which from a variety of media and the cultural nice photo-shooting screen. It promotes the Lanna Studies Institute through online selfie photos that will be shared on social media and reach people widely. It low-cost but highly effective.

In addition, the Lanna Studies Institute could improve more efficiency with raise knowledge activities. It is an important activity to promote and support learning of the local historical and cultural heritage. This will lead to preserve the cultural heritage and sustainable local history.

Keywords: perception, image, Lanna Studies Institute

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงมีใช้สถานที่เพียงแห่งเดียวที่ให้ความรู้ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในโรงเรียน แต่หากสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาในสถานที่ต่าง ๆ อย่างจริงจัง แม้จะไม่ได้รับวุฒิทางการศึกษา แต่ก็สามารถนำความรู้ที่ตนเองได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จได้ในที่สุด ซึ่งตัวอย่างนี้มีให้เห็นในสังคมไทยอย่างมากมาย จึงถือได้ว่าสถานที่เหล่านี้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเป็นโรงเรียนธรรมชาติที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง และสามารถเรียนได้โดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน โดย ประเวศ วะสี ให้ความเห็นว่า “การศึกษาควรเป็นวิถีชีวิต ฉะนั้นการศึกษาไม่ใช่เรื่องของโรงเรียนเท่านั้น ทุกส่วนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการศึกษา” แต่เท่าที่ผ่านมาสังคมไทยเน้นการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นสำคัญ จึงทำให้ละเลยต่อกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (informal education) จากการที่ระบบการศึกษาของไทยจำกัดตัวหรือเปิดตัวอยู่กับโรงเรียนเท่านั้น ทำให้การศึกษาไทยขาดการมีส่วนร่วมอันหลากหลายจากสังคม ขาดพลัง ขาดคุณภาพ มีปัญหาต่าง ๆ มากมาย และที่สำคัญที่สุด คนเราต้องมีการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต ดังนั้นสังคมและผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนผู้กำหนดนโยบายการศึกษา จำเป็นต้องตระหนักและเห็นความสำคัญอย่างมากในการที่จะจัดระบบสังคมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้กลายเป็นสังคมฐานความรู้ (knowledge based society) เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานการเรียนรู้แห่งชาติ (อมรทิพย์ เจริญผล, 2550 : 94 – 95) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2548 : 8 – 9) ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาทุกรูปแบบและทุกประเภทการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังสาระที่กำหนดไว้ในมาตรา 23, 24 และ 25 ดังนี้

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทุกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมืองและการปกครอง ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดการด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การใช้และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาดำเนินการ โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการเรียนจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

พิพิธภัณฑ์ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ทำให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ในอดีตพิพิธภัณฑ์เป็นเพียงสถานที่เก็บรวบรวมวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนวัตถุที่มีความสำคัญทางธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ และศิลปวัตถุ แต่ปัจจุบันได้มีการให้คำนิยามของพิพิธภัณฑ์ที่มีความหมายกว้างขึ้น ไม่ใช่เป็นเพียงสถานที่จัดเก็บและสะสมเพียงอย่างเดียว แต่ได้รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาของสังคม ด้วยการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะชน (ปรีดา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล และ

คณะ, 2547 : 1) ทำให้เกิดการตื่นตัวในการสร้างกระบวนการจัดระบบวัตถุอย่างเป็นระบบและเน้นการศึกษาวิจัย ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เข้าชม

สภาการพิพิธภัณฑสถานระหว่างชาติ (International Council of Museum) หรือ ICOM ให้ความหมายของพิพิธภัณฑสถาน (อ้างใน ปรีติตา เณริณเภา กอนันตกุล และคณะ, 2547 : 5 – 6) “พิพิธภัณฑสถาน เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่เปิดเป็นสถานที่สาธารณะ และเป็นสถาบันถาวรที่ให้บริการแก่สังคมและมีส่วนในการพัฒนาสังคม มีหน้าที่รวบรวม สงวนรักษา ค้นคว้าวิจัย เผยแพร่ความรู้ และจัดแสดงวัตถุอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ทางการค้นคว้า การศึกษา และความเพลิดเพลินใจ”

นอกจากนี้ ICOM ยังเพิ่มเติมคุณสมบัติการเป็นพิพิธภัณฑสถานตามคำนิยาม ดังต่อไปนี้

1. แหล่งและอนุสรณ์สถานทางธรรมชาติ โบราณคดีและชาติพันธุ์ วรรณคดี/แหล่งและอนุสรณ์สถานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเก็บรวบรวม สงวนรักษา และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของมนุษย์
2. สถาบันที่รวบรวมและจัดแสดงตัวอย่างของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์เช่น สวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตวศาสตร์ สถานที่แสดงสัตว์น้ำ และศูนย์ศึกษาพันธุ์พืชและสัตว์
3. ศูนย์วิทยาศาสตร์และท้องฟ้าจำลอง
4. หอศิลป์ที่จัดแสดงผลงานโดยไม่แสวงหาผลกำไร
5. สถานที่ตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นที่สงวน
6. องค์กรพิพิธภัณฑสถานทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น หน่วยงานราชการหรือเอกชนใด ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบพิพิธภัณฑสถานหรือมีคุณสมบัติตามข้อกำหนด
7. สถาบันหรือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ ค้นคว้าวิจัย ศึกษา ฝึกอบรม จัดทำเอกสาร วิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ อันเกี่ยวข้องกับงานพิพิธภัณฑสถานและพิพิธภัณฑสถานวิทยา
8. ศูนย์วัฒนธรรมและนิติบุคคลอื่นๆ ที่ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ สืบสาน และทรัพยากรมรดกทางวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ (มรดกมีชีวิต และกิจกรรมที่สร้างสรรค์โดยเทคโนโลยีดิจิทัล)
9. สถาบันใด ๆ เช่น สภาบริหาร ซึ่งได้รับการพิจารณาหลังจากร้องขอคำวินิจฉัยจากคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้วว่ามีคุณสมบัติบางส่วนหรือทั้งหมดของพิพิธภัณฑสถาน มีบุคลากรทำงานด้านพิพิธภัณฑสถานเป็นอาชีพ หรือมีส่วนในการสนับสนุนพิพิธภัณฑสถานวิจัย การศึกษาหรือการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับงานพิพิธภัณฑสถาน

จะเห็นว่า “พิพิธภัณฑสถาน” มีความหมายที่กว้างและครอบคลุมถึงสถานที่หรือองค์กรที่ให้บริการด้านความรู้ และจัดการมรดกทางวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาและความเพลิดเพลินใจ แต่ทุกสิ่งก็ย่อมต้องการเปลี่ยนแปลง ซึ่งความหมายของพิพิธภัณฑสถานก็เช่นกัน ได้ถูกนิยามให้มีความหมายที่กว้างขวางยิ่งขึ้น โดย ICOM ไม่ได้จำกัดกรอบความคิดว่า พิพิธภัณฑสถานจะต้องเป็นสถานที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่าง ๆ เท่านั้น แต่อาจหมายรวมถึงองค์กรหรือสถาบันที่มีศักยภาพในการเป็นหรือสนับสนุนการเรียนรู้ซึ่งแหล่งเรียนรู้ก็จัดได้ว่ามีสถานภาพเป็นพิพิธภัณฑสถาน (อ้างในปรีติตา เณริณเภา กอนันตกุล และคณะ, 2547 : 5 – 6)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้จัดตั้งสถาบันล้านนาศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ และวิถีชีวิตชาวล้านนา ประกอบกับความหมายของพิพิธภัณฑสถานข้างต้น จึงทำให้สถาบันล้านนาศึกษาเป็นพิพิธภัณฑสถานประจำสถาบัน และเป็น

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงที่เป็นที่รับรู้ของชาวเชียงใหม่และประเทศไทยมาอย่างยาวนานกว่าศตวรรษ นั่นคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มชาติพันธุ์ในล้านนา ตลอดจนวิถีชีวิต ภูมิปัญญา โดยเปิดทำการ ในวันที่ 21 มกราคม 2551 (ปนัดดา โตคำสุข, 2558 : 13-18) โดยนโยบายที่สำคัญของสำนัก ศิลปะและวัฒนธรรม จากแผนกลยุทธ์ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2558 – 2562) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้าน ศิลปวัฒนธรรมและเอกสารโบราณ (สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2558 : 7 – 16) ซึ่งได้ชูจุดแข็ง ของหน่วยงานที่ว่า “หน่วยงานมีพิพิธภัณฑ์จัดแสดงเกี่ยวกับล้านนา เพื่อให้ความรู้แก่อาจารย์ นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่ สนใจ” ทั้งนี้ในปีพุทธศักราช 2558 มีผู้เข้ารับบริการจากสถาบันล้านนาศึกษา จำนวน 3,903 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และจากการสอบถามผู้มาขอรับบริการพบว่า ไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ มีสถาบันล้านนาศึกษา จะทราบก็ต่อเมื่ออาจารย์สั่งงาน และให้มาหาข้อมูลภายในสถาบันล้านนาศึกษา จากเหตุผล ดังกล่าว จึงทำให้ทราบว่าสถาบันล้านนาศึกษายังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย โดยเป็นที่รู้จักอยู่ในวงจำกัด และเฉพาะกลุ่ม ซึ่งปัญหานี้ได้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษาที่จะต้องมีการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว หากปล่อยทิ้งไว้จะก่อให้เกิดผลเสียต่อหน่วยงาน และต่อการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทั้งนี้ ภาพลักษณ์ที่ดีจะนำมาซึ่งผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ในสถาบันล้านนาศึกษาอย่างแพร่หลาย และไม่จำกัดเฉพาะกลุ่ม ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความประทับใจและดึงดูดผู้ชมให้เข้ามา เพราะภาพลักษณ์ หมายถึงภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, 2556 : 868) และเพื่อประโยชน์ ในการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดการเป็นแหล่งเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เข้าชม ได้อย่างตรงเป้าหมาย อันจะนำไปสู่ความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพชนได้สร้างสรรค์ให้กับคนรุ่นหลัง จนเกิดการอนุรักษ์ และสืบสานจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการสร้างภาพลักษณ์ (Image) ให้กับสถาบันล้านนาศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคนไม่ใช่คนใดคนหนึ่งในองค์กร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความ คิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ต่อภาพลักษณ์สถาบันล้านนาศึกษา และเพื่อให้เกิดการจัดการสถาบัน ล้านนาศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคคลทั่วไป ตลอดจนประชาชนใน ภูมิภาคนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์สถาบันล้านนาศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อภาพลักษณ์สถาบันล้านนาศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันล้านนาศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้ ศึกษาภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษาในการรับรู้และคาดหวัง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันล้านนาศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิง วัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ : สถาบันล้านนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. ขอบเขตด้านประชากร : นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. กลุ่มตัวอย่าง : นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 400 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม และกิจกรรมเพื่อการสนทนา โดยมีเครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่มีการกำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เลือกตอบและคำตอบแบบให้เติมคำ โดยแบ่งเนื้อหาการสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม อาทิ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และสาขาวิชา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ในภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการ ด้านการจัดแสดงนิทรรศการ และด้านอาคารสถานที่

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการ (คาดหวัง) ในภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษา 4 ด้านคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการ ด้านการจัดแสดงนิทรรศการ และด้านอาคารสถานที่

ในส่วนของการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วยผู้มียี่ห้อชื่อที่ยินดีเปิดเผยนาม ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.ธรรศ	ศรียันต์บัลล์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมวิทยา
2. อาจารย์ภูเดช	แสนสา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประวัติศาสตร์
3. อาจารย์สิริพร	คินมาเมือง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะ
4. อาจารย์พิสุทธิลักษณ์	บุญโต	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพิพิธภัณฑ์วิทยา

การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ครั้งนี้ ใช้สถานที่สนทนาที่สถาบันล้านนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และใช้เวลาในการสนทนาประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) โดยเป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ดังนี้

1. ท่านคิดว่าสถาบันล้านนาศึกษาควรมีการเชื่อมโยงกับชุมชนในการเป็นพิพิธภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร
2. สถาบันล้านนาศึกษาควรมีการแสดงบทบาทในฐานะแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของชุมชนหรือไม่ อย่างไร
3. ควรมีแนวทางการจัดทำสถาบันล้านนาศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มคน ทุกเพศ ทุกวัย อย่างไร
4. สถาบันล้านนาศึกษาควรมีการสื่อสารกับสังคมออนไลน์อย่างไร ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
5. กิจกรรมเสริม และนิทรรศการหมุนเวียน จำเป็นหรือไม่ ไม่ต้องมีได้หรือไม่ มีเพียงนิทรรศการถาวรอย่างเดียวก็เพียงพอหรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการตรวจสอบข้อมูล โดยดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบสอบถามกลับมา และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบกลับมาไม่สมบูรณ์ออก จากนั้นลงรหัสแบบสอบถาม และทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

ระดับความพึงพอใจ	กำหนดค่าคะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

โดยค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความความคิดเห็น
4.51 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 - 4.50	เห็นด้วยมาก
2.51 - 3.50	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 - 2.50	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.50	เห็นด้วยน้อยที่สุด

รวมถึงการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาโดยวิธี Content Analysis

การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการแบบสอบถาม และการเสวนามาสรุป เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการสถาบันล้านนาศึกษาให้เป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พร้อมนำเสนอรูปแบบวิธีการบริหารจัดการสถาบันล้านนาศึกษาให้เป็นพิพิธภัณฑ์ เพื่อการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์สถาบันล้านนาศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ และความคาดหวังต่อภาพลักษณ์สถาบันล้านนาศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมถึงการนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันล้านนาศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การรับรู้ในภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการ ด้านการจัดแสดงนิทรรศการ และด้านอาคารสถานที่

ด้านการประชาสัมพันธ์ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รับรู้ว่า สถาบันล้านนาศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ ในล้านนา โดยมีเว็บไซต์ที่ให้ความรู้ที่ทันสมัย และใช้งานง่าย

ด้านการบริการ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รับรู้ว่า สถาบันล้านนาศึกษามีห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อการให้บริการ โดยสามารถเข้าเยี่ยมชมสถาบันล้านนาศึกษาได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งสถาบันล้านนาศึกษา ได้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อาทิ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ และการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ด้านการแสดงนิทรรศการ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รับรู้ว่าสถาบันล้านนาศึกษามีพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการที่มีความสะอาด โดยข้อมูลการจัดนิทรรศการมีความถูกต้อง และผู้เข้าชมได้รับความเพลิดเพลินจากการเข้าชมด้วยเทคนิคการนำเสนอที่ทันสมัย

ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รับรู้ว่าสถาบันล้านนาศึกษามีอาคารที่แสดงถึงสถาปัตยกรรมล้านนา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น โดยตั้งอยู่ในเขตชุมชน และมีการคมนาคมขนส่งในการอำนวยความสะดวก เช่น รถโดยสารประจำทาง (รถเมล์) รถแดง ฯลฯ และมีการจัดนิทรรศการ ด้วยการใช้เทคนิคการนำเสนอที่ทันสมัย จึงทำให้ผู้เข้าชมได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดได้

ตอนที่ 2 ความคาดหวังในภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการ ด้านการจัดแสดงนิทรรศการ และด้านอาคารสถานที่

ด้านการประชาสัมพันธ์ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คาดหวังว่าสถาบันล้านนาศึกษาจะมีสื่อประชาสัมพันธ์ที่บอกเล่าเรื่องราว องค์ความรู้ และกิจกรรมของสถาบันล้านนาศึกษา ออกเผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ โดยบูรณาการกับงานมหาวิทยาลัย และประชาสัมพันธ์หน่วยงานในเชิงรุก เช่น การแจกแผ่นพับกิจกรรมของสถาบันล้านนาศึกษา โดยแจกที่โรงอาหาร ตามห้องเรียน และในลิฟท์ รวมถึงการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวในทุกสัปดาห์ อาทิ การจัดกิจกรรมการทางวัฒนธรรม : ดนตรีพื้นเมือง การฟ้อนเล็บ เป็นต้น

ด้านการบริการ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คาดหวังว่าสถาบันล้านนาศึกษา จะมีการจัดกิจกรรมที่นำเสนอองค์ความรู้จากนิทรรศการที่จัดแสดง และการจัดจุดบริการตอบคำถามให้กับนักศึกษา รวมถึงมีบริการ WIFI และปลั๊กไฟสำหรับโน้ตบุ๊ก

ด้านการจัดแสดงนิทรรศการ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คาดหวังว่า สถาบันล้านนาศึกษาจะมีการปรับปรุงและพัฒนาการให้น่าสนใจอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และมีการจัดนิทรรศการหมุนเวียน เพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้กับผู้เข้าชม รวมถึงผู้เข้าชมสามารถสัมผัสกับวัตถุจัดแสดงได้

ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คาดหวังว่า สถาบันล้านนาศึกษาจะมีการจัดภูมิทัศน์โดยรอบที่เหมาะสมกับตัวอาคาร มีที่พักผ่อนที่ร่มเย็น และสะอาด ทั้งในตัวอาคาร และนอกอาคารสถาบันล้านนาศึกษา

ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันล้านนาศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1. ควรจะหาตัวตนที่แท้จริงของสถาบันล้านนาศึกษา มีความชัดเจน เพื่อแสดงให้สาธารณะชนรู้ว่าเราเป็นใคร มีอะไรเป็นอัตลักษณ์ และจุดขาย เช่น พุดถึงโบราณ ทุกคนจะนึกถึงสถาบันล้านนาศึกษา ทำให้เกิดการเสนอภาพที่แท้จริงของสถาบันล้านนาศึกษาออกสู่ในการรับรู้ของสาธารณะชน

2. การที่สถาบันล้านนาศึกษาสามารถระบุตัวตนของตนเองได้ จะทำให้รู้ว่าควรมีวิธีการจัดนิทรรศการอย่างไร จะใช้วัตถุจัดแสดงเป็นตัวเล่าเรื่อง หรือใช้วิธีการเล่าเรื่องเป็นตัวบอกเล่าเรื่องราวของนิทรรศการ เพราะบางครั้งในการเล่าเรื่องแค่มียวัตถุเพียงชิ้นเดียวก็สามารถเล่าเรื่องได้อย่างกระชับแจ่มแจ้ง หรือจะใช้การบอกเล่าเนื้อหา เช่น ยุคสมัยชาติพันธุ์ ฯลฯ ที่มีความต่อเนื่อง เป็นการบอกเล่าถึงเรื่องราวที่พิถีพิถันที่ต้องการให้ผู้เข้าชมได้รับความรู้ผ่านการชมนิทรรศการ

3. การที่สถาบันล้านนาศึกษาจะเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้นั้น ควรจะเป็นวาระของมหาวิทยาลัย ที่ทำให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและเข้าถึง เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนสถาบันล้านนาศึกษาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงใหม่

4. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจในการขับเคลื่อนสถาบันล้านนาศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารจัดการ และเป็นการสร้างการรับรู้ร่วมกันว่า สถาบันล้านนาศึกษาเป็นของทุกคน ไม่ใช่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

5. ควรมีเครือข่ายทั้งกับหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ในการจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสถาบันล้านนาศึกษา เพราะเรื่องราวต่าง ๆ ในสถาบันล้านนาศึกษา เป็นเรื่องราวที่สามารถนำไปเชื่อมกับหลักสูตรต่าง ๆ ในคณะ สาขาวิชาต่าง ๆ หรือใช้สถาบันล้านนาศึกษาเป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัย ปฏิบัติงาน ฝึกงาน ฯลฯ

6. การมีเครือข่ายพิพิธภัณฑสถานกับหน่วยงานภายนอก เช่น ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มิวเซียมสยาม สำนักศิลปะและวัฒนธรรม และชุมชน ฯลฯ เพื่อให้เกิดการทำกิจกรรมร่วมกัน การยืมวัตถุ จัดแสดง ฯลฯ

7. ในการจัดนิทรรศการ ควรมีทั้งนิทรรศการถาวร และนิทรรศการชั่วคราว เพราะทำให้พิพิธภัณฑสถานมีความเคลื่อนไหว ไม่รู้สึกน่าเบื่อ มีสิ่งใหม่ ๆ มาให้ชมอยู่เสมอ ทั้งนี้ด้วยนิทรรศการถาวร เปรียบเสมือนหน้าบ้าน ส่วนนิทรรศการชั่วคราวเปรียบได้กับเฟอร์นิเจอร์ ที่ทำให้บ้านน่าดู น่าชม น่ามาเที่ยว

8. สิ่งสำคัญที่จะทำให้สถาบันล้านนาศึกษาเป็นที่รู้จักคือ การประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ที่ดี ประหยัดและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง คือ การจัดประกวด การตอบปัญหา ฯลฯ โดยให้เชื่อมโยงกับสถาบันล้านนาศึกษา และใช้สถาบันล้านนาศึกษาเป็นพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม

9. การที่สถาบันล้านนาศึกษาสามารถปรับภาพลักษณ์ให้มีความหลากหลาย จะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย ทำให้มีผู้ชมเวียนเข้า – ออก อย่างต่อเนื่อง

10. การมีกิจกรรมเสริมความรู้เป็นสิ่งสำคัญ สถาบันล้านนาศึกษา จึงควรมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มคนทุกเพศ ทุกวัย เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุ อีกทั้ง ผู้สูงวัยจะมีทั้งองค์ความรู้ ทักษะ และเวลา

11. ในการจัดนิทรรศการควรมีการคิดหัวเรื่อง (Theme) เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการชมนิทรรศการ เป็นการเรียงร้อยเรื่องราวให้เป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อสร้างอรรถรสในการชม อันจะทำให้ผู้ชมได้ทั้งความรู้ และความเพลิดเพลิน
12. รูปแบบในการจัดนิทรรศการควรมีความหลากหลาย ไม่จำเป็นจะต้องมีรูปแบบนิทรรศการ หรือการใช้สื่อที่เหมือนกันทุกนิทรรศการ บางนิทรรศการอาจมีความทันสมัยของสื่อในการนำเสนอ แต่บางนิทรรศการอาจใช้การนำเสนอในรูปแบบที่ง่าย ให้วัตถุบอกเล่าเรื่องราวแทน
13. เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้เข้าชมสถาบันล้านนาศึกษา จึงควรมีการจัดภูมิทัศน์ที่น่าสนใจ เช่น มุมถ่ายรูป ร้านขายของที่ระลึก การฝึกอบรมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งนอกจากจะดึงดูด เชิญชวนให้ผู้เข้าชมแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับสถาบันล้านนาศึกษา
14. สิ่งที่จะทำให้สถาบันล้านนาศึกษาเป็นที่รับรู้ และอยู่อย่างยั่งยืน คือ การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง การสร้างเครือข่ายพหุภรณ์ การเชื่อมโยงสถาบันล้านนาศึกษากับพหุภรณ์ท้องถิ่น วัด และชุมชน และสำคัญที่สุดคือการสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้รู้จักวิธีการดำเนินงานพหุภรณ์ และสามารถถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวสู่ชุมชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ในภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษา ในความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์มากเป็นลำดับหนึ่ง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ 3 ลำดับแรก คือ สถาบันล้านนาศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันล้านนาศึกษาเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในล้านนา และมีเว็บไซต์ที่ให้ความรู้ที่ทันสมัยและใช้งานง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสกสรรค์ สายสีสด (2549 : 5-8) การประชาสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ (Image) ที่ดีให้กับองค์กร ซึ่งองค์กรต่าง ๆ มักนิยมใช้การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อเพิ่มพูนความเชื่อถือ และสร้างภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ที่ดี (Favorable image) แก่องค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากองค์กรใดสามารถทำให้ประชาชนเชื่อถือในชื่อเสียงขององค์กรแล้ว ก็ย่อมมีผลถึงธุรกิจที่องค์กรดำเนินอยู่ นอกจากส่งผลทางตรงแล้ว ยังส่งผลทางอ้อมต่อองค์กรอีก เช่น มีผู้สนใจอยากสมัครเข้าทำงานในองค์กรมากขึ้น ลดอัตราการลาออกของพนักงาน และได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากชุมชน ท้องถิ่น และรัฐบาล

รองลงมาคือ ด้านการบริการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการบริการ 3 ลำดับแรก คือ มีห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อการให้บริการ ผู้เข้าชมสามารถเข้าเยี่ยมชมสถาบันล้านนาศึกษาได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และสถาบันล้านนาศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อาทิ องค์ความรู้ - ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ฯลฯ

ด้านการจัดแสดงนิทรรศการ 3 ลำดับแรก คือ พื้นที่จัดแสดงมีความสะอาด มีความถูกต้องของข้อมูลที่จัดแสดง และผู้เข้าชมได้รับความเพลิดเพลินจากการเข้าชมด้วยเทคนิคการนำเสนอที่ทันสมัย

และด้านอาคารสถานที่ 3 ลำดับแรก คือ สถาบันล้านนาศึกษามีอาคารสำนักงานที่แสดงให้เห็นถึงสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ผู้เข้าชมได้รับความเพลิดเพลินจากการเข้าชมด้วยเทคนิคการนำเสนอที่ทันสมัย และผู้เข้าชมสามารถเข้าถึงอาคารที่ทำงานของสถาบันล้านนาศึกษาได้สะดวก กับผู้เข้าชมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับผู้อื่น

ได้เท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สราภา แคนตา (2556) ศึกษา “การรับรู้และความคาดหวังของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของแผนกผู้ป่วย โรงพยาบาลนครปฐม” พบว่า ด้านสถานที่ ด้วยแผนกผู้ป่วยนอกมีการจัดสถานที่ให้บริการที่ดี โดยมีอากาศถ่ายเทสะดวก ทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกไม่ร้อน ขณะนั่งรอรับบริการ มีเก้าอี้ รอตระจเพียงพอ มีสถานที่รอตระจไม่คับแคบ จึงทำให้การรับรู้ต่อการให้บริการ ด้านสถานที่โดยภาพรวม ในระดับมาก

ส่วนความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ของสถาบันล้านนาศึกษา ลำดับหนึ่ง คือ ด้านการแสดงนิทรรศการ โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการแสดงนิทรรศการ 3 ลำดับแรก คือ ผู้เข้าชมสามารถสัมผัสกับวัตถุจัดแสดง มีการพัฒนาและปรับปรุงนิทรรศการตลอดเวลา และมีการจัดนิทรรศการหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับ กานต์วี ชมเชย (2557 : 11 - 12) ที่ว่า การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน (Museum Presentation) เป็นการนำเอาวัตถุที่พิพิธภัณฑ์รวบรวมไว้นามาดำเนินการจัดแสดง โดยจัดแสดงเป็นเรื่องราว เพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้ สนุกสนาน เกิดจินตนาการจากการเข้าชม มากกว่าการตั้งแสดงวัตถุ ดังเช่น การ Display สินค้า โดยมีหลักการจัดแสดง โดยมีหลักการจัดแสดง คือ 1) ความสำคัญของการจัดแสดงจะอยู่ที่วัตถุ เน้นที่ตัววัตถุ ส่วนคำบรรยายหรือส่วนประกอบอื่น เป็นเพียงองค์ประกอบที่ช่วยให้วัตถุจัดแสดงมีความโดดเด่น 2) การให้เรื่องราวเกี่ยวกับวัตถุที่จัดแสดง 3) การจัดแสดงวัตถุต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวติดต่อกัน 4) ให้ความประทับใจ ความเพลิดเพลิน ความชื่นชม ความสำคัญและคุณค่า 5) การจัดแสดงต้องถือหลักการจัด อย่างง่าย ๆ (Simplicity) ไม่ซับซ้อน สับสน ไม่มาก ไม่น้อยเกินไป และ 6) ให้ความปลอดภัยแก่วัตถุ

รองลงมาคือ ความคาดหวังด้านอาคารสถานที่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังด้านอาคารสถานที่ คือมีการจัดภูมิทัศน์โดยรอบที่เหมาะสมกับตัวอาคาร และมีที่พักผ่อนที่ร่มเย็นและสะอาด ทั้งในตัวอาคารและนอกอาคารสถาบันล้านนาศึกษามีที่พักผ่อนที่ร่มเย็นและสะอาด ทั้งในตัวอาคารและนอกอาคารสถาบันล้านนาศึกษาเท่ากัน

ความคาดหวังด้านการบริการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการบริการ 3 ลำดับแรก คือ มีบริการ WIFI และปลั๊กไฟสำหรับโน้ตบุ๊ก มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเกี่ยวกับนิทรรศการในสถาบันล้านนาศึกษา และมีจุดบริการตอบคำถาม

ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการประชาสัมพันธ์ 3 ลำดับแรก คือ มีจดหมายข่าวออกอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทุกสัปดาห์ ด้วยการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม อาทิ ดนตรีพื้นเมือง การฟ้อนเล็บ เท่ากัน รองลงมา คือ มีแผ่นพับบอกเล่าเรื่องราวภายในสถาบันล้านนาศึกษาออกเผยแพร่ กับออกเผยแพร่ข่าวสาร (เสียงตามสาย ด้วยการบูรณาการกับงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย เท่ากัน และมีแผ่นพับกิจกรรมของสถาบันล้านนาศึกษา โดยแจกที่โรงอาหารตามห้องเรียน และในลิฟท์ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของภาพิสุทธิ สายจำปา, (2549 : 12 – 14) กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ไม่ได้เป็นเพียงแต่การสร้างสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กรและผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่การประชาสัมพันธ์ยังเป็นการจัดการสื่อที่ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง รักษา และแก้ไขภาพลักษณ์ให้แก่องค์กร ซึ่งการสื่อสารเพื่อภาพลักษณ์นี้เป็นจุดสูงสุดที่พึงประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ โดยจะต้องครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากภาพลักษณ์ขององค์กรเกิดจากการผสมผสานภาพลักษณ์อย่าง ๑ เข้าด้วยกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายและประโยชน์สำคัญของการประชาสัมพันธ์ คือ การสร้างให้เกิดการรับรู้ และทัศนคติที่ดีกับองค์กร

โดยมีรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันลัทธิศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษาและเก็บข้อมูลความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ต่อการจัดการสถาบันลัทธิศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) คือ ควรมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีการถ่ายทอดโดยการจัดนิทรรศการหรือพิพิธภัณฑ์ ทุกหน่วยงานควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนสถาบันลัทธิศึกษาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และจังหวัดเชียงใหม่ โดยรูปแบบคณะกรรมการควรมีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยู้ง่ายอย่างกว้างขวาง มีการปรับภาพลักษณ์ของสถาบันลัทธิศึกษาให้มีความหลากหลาย เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย และเพื่อเป็นการดึงดูดให้มีผู้เข้าชมสถาบันลัทธิศึกษา จึงควรมีการจัดภูมิทัศน์ที่น่าสนใจ เช่น มุมถ่ายรูป ร้านขายของที่ระลึก การฝึกอบรมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งนอกจากจะดึงดูดเชิญชวนให้ผู้เข้าชมแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับสถาบันลัทธิศึกษา และสิ่งที่จะทำให้สถาบันลัทธิศึกษาเป็นที่รับรู้ และอยู่อย่างยั่งยืน คือ การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงการสร้างเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ การเชื่อมโยงสถาบันลัทธิศึกษากับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัด และชุมชน และสำคัญที่สุด คือ การสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้รู้จักวิธีการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ และสามารถถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวสู่ชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ กานต์วี ชมเชย (2557 : 13 – 16) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ จะต้องดำเนินการโดยมีโครงสร้างการจัดการ การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบต่อสังคม มีพันธกิจ คือ กรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน และนโยบาย เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดกรอบหรือโครงสร้างการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (ภารกิจของหน่วยงาน) ในการดำเนินงานใดๆ ต้องมีการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. นอกจากการศึกษาภาพลักษณ์ของสถาบันลัทธิศึกษาควรมีความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันลัทธิศึกษา แล้วทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจแต่ละด้าน เพื่อจะได้ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและผู้ใช้บริการ
2. ด้านการรับรู้ ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่โดดเด่นในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค กำหนดกลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์เชิงรุกมากขึ้น
3. ด้านบริหารจัดการสถาบันลัทธิศึกษาควรมีความชัดเจนทั้งในเชิงนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

References

- Kanrawee Chomchoei. (2014). Museum Management: A Case Study of Museum Siam and Jim Thompson House. Research Report. Srinakharinwirot University.
- Jira Chongkol. (1982). Museum of Science. Copy from a document from the Fine Arts Department. Ministry of Education.
- Pritta Chaloemphao Ko Anantakul and board. (2004). Research Report on Local Museum Research and Development Project Phase 1 Build a network and explore the local museum. Bangkok: Fund Office Research (TRF).
- Panadda Tocumnuch. (2015). Museum: The Beginning of the Journey. Journal of Culture Chiang Mai Rajabhat University Issue 2. Chiangmai: Suthat Printing.
- Panadda Tocumnuch. (2016). From the unit Chiang Mai Teacher College to the Office of Art and Culture of the University Chiang Mai Rajabhat Journal of Art and Culture Chiang Mai Rajabhat University. Issue 1. Chiang Mai: Suthat Printing.
- Papisuth Saichampa. (2006). The image of the National Archives from the views of graduate students. Study at state universities. Master of Arts Degree Thesis Archival and Document Management Program Silpakorn University
- Sarapa Kanda. (2013). Perception and expectations of service users towards out-patient Services Nakhon Pathom Hospital. Master of Business Administration Thesis Operational Program Silpakorn University
- Saeksan Saisrisod. (2006). Public relations information system. Bangkok: CA. Book Publishing Company Limited.
- Amornthip Charoenphon. (2007). Knowledge management from educational sources of educational institutions. Doctor of Thesis, Doctor of Philosophy (Educational Administration) Silpakorn University.